

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL - VALGPERIODEN 2023-2027

HAMAR KOMMUNE

1. Krav til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

1.1. KommuneLOvens § 23-2 om krav til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det:

- c. det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d. det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e. vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

1.2. KommuneLOvens § 23-3 om forvaltningsrevisjon og § 23-4 om eierskapskontroll

¹Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

1.3 KommuneLOvens § 23-3 om krav til risiko- og vesentlighetsvurdering

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

1.4 Revisors risiko- og vesentlighetsvurdering

Kontrollutvalget engasjerte Revisjon Øst IKS til å gjennomføre en risiko- og vesentlighetsvurdering for Hamar kommune som grunnlag for kontrollutvalgets valg av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i inneværende valgperiode.

¹ KommuneLOvens § 23-3. *Forvaltningsrevisjon*

Risiko- og vesentlighetsvurderingen skal danne grunnlag for de prioriteringer av prosjekter kontrollutvalget skal gjøre, samt hvilke prosjekter som tenkes gjennomført.

Risiko er faren for ikke å nå fastsatte mål. Normalt vil enhver risiko være dekket med ulike tiltak for å redusere en risiko eller for å holde en risiko på et akseptabelt nivå.

Risikovurderingen tar utgangspunkt i de tiltak og kontroller som er iverksatt, og måler gjenværende risiko.

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderinger er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette gir kontrollutvalget og kommunestyret et grunnlag for å velge områder innen kommunens virksomhet som det kan være hensiktsmessig å gjennomføre forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll innenfor.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen bygger på en kartlegging gjennom økonomiske analyser, intervjuer og gjennomgang av styrende dokumenter.

2. Prioritering av områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i perioden

Kontrollutvalget drøftet risiko- og vesentlighetsvurderinger gjennomført av revisor Revisjon Øst IKS på sitt møte den 11. juni 2024. Den overordnede analysen (ROV- analysen) bygger på informasjon gitt i intervjuer, mottatte styringsdokumenter og selvstendige analyser. En samlet vurdering av risiko- og vesentlighet peker ut noen områder som er aktuelle for fremtidige forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

2.1 Følgende prosjekter er vedtatt å prioritere for forvaltningsrevisjon i valgperioden 2023-2027:

Nr.	Tema	Utdrag revisors merknader til tema
-----	------	------------------------------------

1	Lavinntekt og utenforskap	Det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon av kommunens arbeid med lavinntektstiltak overfor barn og unge i 2017. I forbindelse med kommunestyrets behandling av rapporten, ble det senere besluttet å lyse ut et anbud for utarbeidelse av en handlingsplan mot barnefattigdom. Planen hadde virkeperiode 2018-2020. Kommunen har i tillegg en plan for helhetlig barne- og ungdomspolitik for perioden 2015-2025. Denne tar ikke særskilt stilling til lavinntekt. Revisor kan ikke se at handlingsplanen mot barnefattigdom er revidert. Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan ta utgangspunkt i kommunens planverk og se nærmere på iverksatte tiltak i tråd med planen, og om planen har styrket kommunens arbeid med hensyn til lavinntektsutfordringer.
2	Demensplan og demensomsorg	Det er mulig å ha en forvaltningsrevisjon generelt på dagaktivitetstilbud, og en forvaltningsrevisjon rettet mot demensomsorg,

		eller man kan se disse i sammenheng i et og samme prosjekt
3	Trygt og godt barnehagemiljø	Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan ta utgangspunkt i samhandlingsperspektivet i forhold til barnevernsreformen. Det vil være naturlig å inkludere mange øvrige tjenester i et slikt prosjekt.
4	Forvaltningsrevisjon Ankerskogen svømmehall Hamar KF	Foretaket har hatt utfordringer, særlig knyttet til vedlikehold av basseng og behov for nedstenging av deler av tilbudet over lange perioder. Kommunen har hatt en pågående sak mot ansvarlig entreprenør, og situasjonen har ført til merkostnader. Et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan sees i sammenheng med prosjektstyring av investeringsprosjekter.

5	Fastlegesituasjonen	Fastlegesituasjonen i Hamar har vært kritisk og fremstår svært sårbar ved oppsigelser. Kommunen plikter å opprette fastlegehjemler til alle innbyggere i kommunen. Man kan imidlertid velge å ha fastlege i en annen kommune enn bostedskommunen. Ofte inngås det avtaler mellom kommunen og legesenter eller den enkelte lege. Rekruttering er en nasjonal utfordring, og har også vært en utfordring i Hamar, hvor ventelistene på fastlegelistene er lange. En forvaltningsrevisjon kan se nærmere på og belyse prosessene kommunen har for å sikre fastlegetilbudet, og tiltak som iverksettes, inkludert på hvilket tidspunkt det iverksettes.
6	Integrering av flyktninger	En forvaltningsrevisjon rettet mot integrering kan se til hvordan kommunen samhandler om å sikre en best mulig situasjon for å komme seg raskt ut i arbeid eller utdanning etter bosetting. Det går også an å se til tiltak som omhandler språktrening i arbeid, samarbeid med frivillighet (eksempelvis flyktningguider fra Røde Kors), og måloppnåelse.
7	Trygt og godt skolemiljø	Selv om kommunen ligger høyt med hensyn til svar i Elevundersøkelsen i forhold til opplevd mobbing, så ligger kommunen stort sett likt med gjennomsnitt for elevenes trivsel i samme undersøkelse, sammenlignet med landet og fylket, selv om det er litt lavere i 10. trinn. Som nevnt er det gjennomført forvaltningsrevisjon innen temaet, men andelen elever som opplever mobbing har bare økt siden oppfølgingsundersøkelsen ble gjennomført. Det kan gjennomføres en ny forvaltningsrevisjon som følger opp de samme sporene som tidligere, og eventuelt får belyst om det er nye/andre utfordringer som kommunen har behov for å løse.

2.2 Følgende prosjekter er vedtatt å prioritere for eierskapskontroll i valgperioden 2023-2027:

Nr.	Tema	Utdrag revisors merknader til tema
-----	------	------------------------------------

1	Hias How20 AS	Det fremstår som mer aktuelt å gjennomføre en eierskapskontroll i selskapet enn en forvaltningsrevisjon. Det fremstår ikke som om man har lyktes med planene om å innhente private investorer og å få teknologien ut på marked innen den tidshorisonten man tidligere har satt seg. Tidshorisonten for eierskapets varighet fremstår å ha blitt forskjøvet i eiermeldinger over tid. En eierskapskontroll kan gå på både ivaretagelse av eierstyringen og de signaler som blir gitt til selskapet i forhold til de forventninger kommunen har.
2	Indigo IKT IKS	En eierskapskontroll vil være en kontroll med kommunedirektørens utøvelse av eierrollen. Dette kan være en styrke og en svakhet. Fordelen ligger i at kommunedirektør bør ha kjennskap til ivaretagelse av rollen gjennom vedtak i kommunestyret, førende dokumenter og prinsipper for eierstyring. Ulempen kan være forholdet mellom politikk og administrasjon, hvor det potensielt kan oppstå konflikter i forhold til de styringssignaler som gis fra kommunestyret i forhold til eierutøvelsen.
3	Hamar Olympiske Anlegg AS	I forbindelse med en kontroll av HOA kan det være aktuelt å gjennomføre en forvaltningsrevisjon og en eierskapskontroll i samme prosess. Hamar kommune har gjennom eierskapet en utfordring knyttet til kostnadsbildet ved drift og vedlikehold av anleggene. Det er derfor viktig å sikre at selskapet driftes effektivt, og at eierskapet til selskapet forvaltes på en god måte. En forvaltningsrevisjon kan for eksempel omhandle økonomistyring og bruk av tilskuddsordninger.

3.Oppfølging og rapportering

Revisor rapporterer til kontrollutvalget om resultater av gjennomført forvaltningsrevisjon i form av rapporter. Videre skal kontrollutvalget rapportere videre til kommunestyret. Det legges opp til fortløpende rapportering til kommunestyret etter hvert gjennomført prosjekt innen forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalget har også et ansvar med oppfølging av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller ut fra de vedtak som fattes i kommunestyret.